

MINISZTERELNÖKSÉG

GULYÁS GERGELY
miniszter

Dr. Sulyok Tamás Úr
elnök

Alkotmánybíróság
Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	III/1858-11/2018
Érkezett:	2019 MARE 29.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezeliiroda:	du

Tárgy: Tájékoztatás a Balaton törvénnyel kapcsolatos bírói kezdeményezésre vonatkozó álláspontról

Iktatószám: KSZ-7/102/2 /2019.

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdésében foglalt jogommal élve a III/1858/2018. ügyszámú egyedi normakontroll eljárásban a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvénnyel (a továbbiakban: Balaton-törvény) kapcsolatosan – mint a területrendezésért felelős miniszter – a következő álláspontomról tájékoztatom.

Az indítványozó Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Indítványozó) a Balaton-törvény Alaptörvény-ellenességének vizsgálatát kérte az Alkotmánybíróságtól. Érvelése szerint a Balaton-törvény 46. § c) pontjának rendelkezése „a mezőgazdasági területnek minősülő szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetében úgy tilalmazza az állat tartását, hogy annak egészségügyi, környezetvédelmi vagy természetvédelmi indoka nincsen”, ezért ellentétes az élelmiszerláncról és hatósági felügyeleti eljárásról szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 6. § (5) bekezdésével, mely szerint állat tartását csak állategészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi indokkal lehet korlátozni. Az Indítványozó a Balaton-törvény preambulumát is figyelembe veszi indítványa alátámasztásaként. A preambulum szerint a törvény elfogadásának célja a táji, természeti és települési környezet minőségének védelme egyrészt a kiegyensúlyozottabb területi fejlődés érdekében, másrészt pedig mert az üdülés és idegenforgalom számára ezen erőforrások megőrzése elemi érdek. Értelmezésem szerint ebből nem következik az, hogy a Balaton-törvény célja, illetve e cél eléréséhez igénybevett eszköz kizárólag „az üdüléssel és idegenforgalommal kapcsolatos tevékenység visszaszorítása” lenne, mint ahogyan azt az Indítványozó megállapítja.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tft.) 3. § (3) bekezdése alapján a területrendezés feladata többek között a környezet terhelését, terhelhetőségét és a fejlesztési célokat figyelembe vevő területfelhasználásnak, az infrastrukturális hálózatok területi szerkezetének, illetve elhelyezésének – az ágazati koncepciókkal összhangban történő – megállapítása.

Az említett ágazati koncepciókkal összefüggésben tárgyi eljárásban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) következő rendelkezései is alkalmazandók:

„6. § (2) A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.”

„7. § (1) A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.

(2) A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:

a) gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről;

c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére;”

Tekintettel arra, hogy a tárgyi ügyben érintett ingatlan a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képezi, tehát védett természeti terület, a Tvt. védett természeti területekre vonatkozó rendelkezéseit is figyelembe kell venni. A Tvt. 85. § (2) bekezdés 3. pontjában kapott felhatalmazás alapján a természet védelméért felelős miniszter a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendeletben (a továbbiakban: KTM rendelet) határozta meg a nemzeti park védetté nyilvánításának célját, amely többek között a táj jellegének védelmére is kiterjed. A Tvt. 31. §-a kimondja, hogy *„Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni”*.

A Tft. 23/B. § (1) bekezdése alapján a kiemelt térség területrendezési tervének alapvető tartalmi eleme a térségi övezetek lehatárolása és szabályozása. Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2. § 35. pontja szerint a térségi övezet *„országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott, sajátos jellemzőkkel rendelkező – a térségi területfelhasználási kategóriáktól függetlenül lehatárolt – területi egység, amelyben az e törvényben és a külön jogszabályokban meghatározott előírásokat kell alkalmazni”*. A Balaton-törvény 2/A. § 13. pontja szerint a szőlő termőhelyi kataszteri területek övezetébe *„a szőlő termőhelyi kataszteri I. osztályú területek tartoznak, a lehatárolás célja a Balatoni Borvidéki Régió minőségi szőlő- és bortermőterületeinek védelmét szolgáló szabályozás érvényesítése”*.

A fentiekben ismertetettek szerint a területrendezési szabályozás a környezet terhelhetőségének korlátozására is kiterjedhet, és – a Tvt-vel és a KTM rendelettel összhangban – az adott övezet vonatkozásában a táj jellegének megóvását elsődleges szempontnak tekinti, így ennek részeként az állattartáshoz kapcsolódó építmények elhelyezését természetvédelmi indokkal korlátozza. A Balaton-törvény 46. § c) pontja tehát nem ellentétes az Éltv. 6. § (5) bekezdésében foglalt előírással, ennek megfelelően a Balaton-törvény szabályozása a jogbiztonság elvébe nem ütközik.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” A területrendezési tervek mind a tulajdonhoz való alkotmányos jogot, mind a vállalkozás szabadságához való jogot az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerinti egészséges környezethez való jog, valamint az államnak a 38. cikk (1) bekezdésében foglalt, a természeti erőforrások megóvására és a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevételére vonatkozó kötelezettsége érdekében korlátozzák. A tulajdonhoz és a vállalkozás szabadságához fűződő alkotmányos jogok korlátozás fentiekre tekintettel álláspontom szerint az Alkotmánybíróság által korábban bevezetett és rendszeresen használt, ún. szükségességi és arányossági tesztnek megfelel.

Véleményem szerint nem megalapozott az Indítványozó azon megállapítása, mely szerint „a Balaton-törvény megalkotásának célja a természetvédelem és környezetvédelem érdekében az üdülőépületek visszaszorítása”, hiszen ez a Balaton-törvény preambulumban megfogalmazott céljának önkényes leszűkítését jelentené. Az állattartó építmények létesítésével – túl azon, hogy rendeltetésüknek megfelelő használatuk a környezet jelentős terhelésével jár, és közvetve akár a Balaton vízminőségére is hatással lehet – a Balaton-felvidék hagyományos szőlőgazdálkodás által meghatározott tájkarakterének megőrzése, a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek a megóvása nem biztosítható, ez pedig ellentétes a Tvt. 7. §-ával, közvetve pedig az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jog biztosításával és a 38. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítésével.

Ennek értelmében a Balaton-törvény 46. § c) pontja nem tekinthető Alaptörvény-ellenesnek.

Budapest, 2019. március 25.

Tisztelettel:

Gulyás Gergely